

AMO.CZ

LISTOPAD 2016

BACKGROUND REPORT | XXII | OSN | UNSC | 01

Jaderný a balistický program KLDŘ

Pavel Raus

PRAŽSKÝ STUDENTSKÝ SUMMIT | WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

1 Úvod

V Korejské lidově demokratické republice vládne již třetí vůdce z dynastie Kimů, která se bez zásadnějších reforem udržela u moci i po pádu totalitních režimů ve většině států komunistického bloku v 80. a 90. letech. Dle mezinárodních nevládních organizací patří KLDŘ k zemím, ve kterých dochází k nejzávažnějšímu porušování základních lidských práv.¹ Zároveň zemi v důsledku neefektivního zemědělství i nevýhodné geografické polohy stále trápí nedostatek potravin.² Vládnoucí dynastie však ani tak neváhá investovat nadstandardní množství prostředků do zbrojení, a to včetně jaderného a balistického programu, na kterém staví svou zahraniční politiku.

Nepředvídatelnost a netransparentnost KLDŘ při testování jaderných zbraní a balistických raket je závažnou bezpečnostní hrozbou pro celé mezinárodní společenství. Rada bezpečnosti OSN proto již v minulosti uvalila na tuto zemi tvrdé sankce. Ani v jejich důsledku se však severokorejská vláda nevzdala svých ambicí vlastnit jaderné zbraně, naopak úspěšně pokračuje v jejich vývoji, čímž nadále navyšuje míru ohrožení zbytku světa.

Rada bezpečnosti proto bude muset znovu hledat cestu, jak se postavit k nespolupracujícímu státu. Jednání přitom nejsou jednoduchá, jelikož v regionu nepanuje napětí pouze mezi KLDŘ a ostatními státy, ale také mezi těmito státy samotnými.³ Je proto potřeba hledat taková řešení, která budou vyhovovat všem zainteresovaným aktérům, a která tak nepřerostou v konflikt velmocí. Zejména Čínská lidová republika je přitom velmi citlivá na jakákoliv vojenská cvičení či jiné operace na Korejském poloostrově prováděná Korejskou republikou ve spolupráci s Japonskem, USA či jejich spojenci.⁴

2 Počátek jaderného programu

2.1 Smlouva o nešíření jaderných zbraní

Počátek jaderného programu KLDŘ sahá až do 60. let, kdy se tímto způsobem rozhodla vládnoucí dynastie reagovat na rozmístění amerických jaderných zbraní v Korejské republice.⁵ Základní technologii a znalosti režimu dodal jeden z nejbližších spojenců – SSSR, který tak ovšem učinil pouze pod podmínkou, že severokorejský jaderný program bude mít pouze mírové využití. Sovětští specialisté se v KLDŘ

¹ World Report 2015: North Korea. In: HUMAN RIGHTS WATCH [online]. [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2015/country-chapters/north-korea>.
<https://www.hrw.org/world-report/2015/country-chapters/north-korea>.

² Korea, Democratic People's Republic (DPRK): Threats to Food Security. In: World Food Programme [online]. [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.wfp.org/countries/korea-democratic-peoples-republic-dprk/overview>. <http://www.wfp.org/countries/korea-democratic-peoples-republic-dprk/overview>.

³ Nejviditelnějším příkladem tohoto napětí jsou konflikty o ostrovy ve Východočínském moři mezi ČLR, Japonskem a jejich spojenci. Více informací zde: <http://www.cfr.org/global/global-conflict-tracker/p32137#!/conflict/tensions-in-the-east-china-sea>. <http://www.cfr.org/global/global-conflict-tracker/p32137#!/conflict/tensions-in-the-east-china-sea>.

⁴ MIZOKAMI, Kyle. 3 Ways China and Japan Could Go to War. The National Interest [online]. 2015 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://nationalinterest.org/feature/3-ways-china-japan-could-go-war-13202>. <http://nationalinterest.org/feature/3-ways-china-japan-could-go-war-13202>.

⁵ JAE-BONG, Lee. US Deployment of Nuclear Weapons in 1950s South Korea & North Korea's Nuclear Development: Toward Denuclearization of the Korean Peninsula. In: The Asia-Pacific Journal [online]. [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://apjif.org/-Lee-Jae-Bong/3053/article.html>. <http://apjif.org/-Lee-Jae-Bong/3053/article.html>.

podíleli zejména na vybudování Výzkumného centra pro nukleární vědu ve městě Yongbyon,⁶ které je zřejmě střediskem jaderného výzkumu v KLDL dodnes.⁷

K vývoji samotných jaderných zbraní KLDL přistoupila v 80. letech, což později potvrdily důkazy, které přinesly americké tajné služby.⁸ Na základě tlaku mezinárodního společenství, který vyvíjeli i nejbližší spojenci KLDL včetně SSSR,⁹ ratifikovala KLDL v roce 1985 Smlouvu o nešíření jaderných zbraní (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, dále NPT), což je zásadní dokument, který své signatáře vlastníci jaderné zbraně zavazuje k denuklearizaci, a ostatní státy se jeho podpisem vzdávají svého potenciálního výzkumu, za což se jim otevírá volný přístup k jaderným technologiím pro mírové využití.^{10 11}

KLDL však tuto smlouvu nezačala uspokojivě naplňovat, a to zejména v oblasti závazků vůči Mezinárodní agentuře pro atomovou energii (dále jen MAAE), se kterou země uzavřela dohodu o zárukách naplňování NPT až v roce 1992. Uzavření této dohody je přitom elementární povinností všech signatářů, protože až na jejím základě může speciální tým inspektorů provádět kontrolu všech deklarovaných jaderných zařízení v zemích nevlastnících jaderné zbraně a kontrolu všech nevojenských zařízení v zemích, které jaderné zbraně vlastní.

2.2 Ztráta spojenců

Po skončení studené války a rozpadu bipolárního světa ztratila KLDL většinu svých spojenců ve vojenských, diplomatických i obchodních otázkách. To se projevilo nejen výrazným propadem ekonomiky,¹² ale také zcela zásadním zhoršením geopolitické situace KLDL, jejíž hlavní spojenci – SSSR (či jeho nástupnické státy) i ČLR – navázali diplomatické styky s Korejskou republikou, která tak získala uznání ze strany čtyř nejdůležitějších hráčů v regionu (ČLR, Ruska, USA, Japonsko). KLDL již tedy nebyla pod stálou ochranou žádné jaderné mocnosti, což potenciálně ohrožovalo stabilitu režimu a vládnoucí elity se proto začaly více zajímat o možnosti vlastního jaderného programu.¹³

Na začátku 90. let se KLDL pokoušela vylepšit své postavení v diplomatickém světě. Snažila se o navázání diplomatických styků s Japonskem¹⁴ a komunikovala i s Korejskou republikou, což vyústilo ve společný vstup obou zneprátelených zemí do OSN v roce 1991. Zároveň však země začala hrozit vypovězením NPT, k čemuž nedošlo zejména díky bilaterálním dohodám s USA, díky

⁶ Yongbyon (Nyongbyon). GlobalSecurity.org [online]. [cit. 2016-07-29]. Dostupné z:

<http://www.globalsecurity.org/wmd/world/dprk/yongbyon.htm>.

<http://www.globalsecurity.org/wmd/world/dprk/yongbyon.htm>.

⁷ North Korea Yongbyon nuclear site 'in operation'. In: BBC News [online]. Asia, 2015 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-asia-34254634>.

<http://www.bbc.com/news/world-asia-34254634>.

⁸ Nuclear Weapons Program. GlobalSecurity.org [online]. [cit. 2016-07-29]. Dostupné z:

<http://www.globalsecurity.org/wmd/world/dprk/nuke.htm>.

<http://www.globalsecurity.org/wmd/world/dprk/nuke.htm>.

⁹ Tamtéž

¹⁰ Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. In: New York, 1968. Dostupné také z:

<http://www.un.org/en/conf/npt/2005/npttreaty.html>.

<http://www.un.org/en/conf/npt/2005/npttreaty.html>.

¹¹ Smlouvu od jejího vytvoření v roce 1968 podepsalo již 190 států. NPT nikdy nepodepsali pouze představitelé Izraele, Pákistánu a Indie. KLDL je jediným státem, který NPT vypověděl.

¹² Graf zaznamenávající vývoj HDP KLDL, Korejské republiky a ČLR k dispozici zde:

<http://goo.gl/fN7sg7>. <http://goo.gl/fN7sg7>.

¹³ EBERSTADT, Nick. The end of North Korea. Washington, D.C.: AEI Press, 1999. ISBN 08-447-4088-8.

¹⁴ Japan-DPRK Relations. GlobalSecurity.org [online]. [cit. 2016-07-29]. Dostupné z:

<http://www.globalsecurity.org/military/world/japan/forrel-dprk.htm>.

<http://www.globalsecurity.org/military/world/japan/forrel-dprk.htm>.

kterým získal režim výměnou za omezení jaderného programu energetickou a potravinovou pomocí.¹⁵

2.3 Vypovězení NPT a šestistranné rozhovory

K vypovězení NPT přistoupila KLDR v roce 2003 a znovu si tím vynutila pozornost velmocí. Ty iniciovaly mírová jednání známá jako šestistranné rozhovory, kterých se vedle KLDR účastnily USA, Ruská federace, ČLR, Japonsko a Korejská republika. Jejich základním cílem, na kterém se shodly všechny strany, bylo nalezení cesty umožňující denuklearizaci Korejského poloostrova.¹⁶ Až čtvrté kolo rozhovorů v září 2005 ovšem přineslo výsledky v podobě společného prohlášení, které stanovovalo, jak vymezených cílů dosáhnout.¹⁷ Toto prohlášení zavazovalo KLDR vrátit se k NPT, ale zároveň jí dávalo právo využívat jadernou energii pro mírové účely. Ostatní strany se zavázaly k poskytování energetické i jiné pomoci. USA navíc prohlásily, že respektují suverenitu KLDR a neplánují žádné vojenské operace, které by ji mohli ohrozit. Pochopitelně se také zavázaly, že nepřistoupí k rozmístění jaderných zbraní v Korejské republice.

3 Jaderné a balistické zkoušky a reakce Rady bezpečnosti

3.1 První testy

Nadějně vyvíjející se denuklearizace ovšem skončila v průběhu roku 2006. KLDR nejprve v červenci vypálila do Japonského moře několik raket včetně rakety dlouhého doletu Taepodong-2, která mohla být podle některých odhadů schopná zasáhnout Aljašku.¹⁸ Rada bezpečnosti tento test odsoudila rezolucí č. 1695, ve které zároveň vyzvala ostatní státy, aby zvýšily obezřetnost při obchodování s KLDR a nedodávaly této zemi žádný materiál, který by mohl být spojený s balistickým programem.¹⁹

V říjnu 2006 pak KLDR oznámila první úspěšný test jaderné bomby, kterým znovu porušila své závazky ze Společného prohlášení. Dle odhadů nevládních expertů však měl výbuch sílu pouze 0,48 kilotuny²⁰, což je na úspěšnou jadernou

¹⁵ The U.S.-North Korean Agreed Framework at a Glance [online]. 2004 [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <https://www.armscontrol.org/factsheets/agreedframework>.

<https://www.armscontrol.org/factsheets/agreedframework>.

¹⁶ BAJORIA, Jayshree a Beina XU. The Six Party Talks on North Korea's Nuclear Program. Council on Foreign Relations [online]. 2013 [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <http://www.cfr.org/proliferation/six-party-talks-north-koreas-nuclear-program/p13593>. <http://www.cfr.org/proliferation/six-party-talks-north-koreas-nuclear-program/p13593>.

¹⁷ Joint Statement of the Fourth Round of the Six-Party Talks. In: 2005. Dostupné také z:

<http://www.state.gov/p/eap/regional/c15455.htm>.

<http://www.state.gov/p/eap/regional/c15455.htm>.

¹⁸ North Korea warned about missile. BBC News [online]. 2006 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z:

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/5091702.stm>. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/5091702.stm>.

¹⁹ Resolution 1695. In: . UNSC, 2006. Dostupné také z:

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1695\(2006\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1695(2006)).

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1695\(2006\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1695(2006)).

²⁰ Pro vyjadřování síly explozi se používá ekvivalent TNT, základní jednotka tuna TNT pak vyjadřuje množství energie, které se uvolní při výbuchu tuny této látky. Pro porovnání s uvedenou hodnotou uvedme, že jaderná bomba Little Boy svržená na Hirošimu měla sílu 15 kilotun, nejsilnější jadernou zkoušku pak má za sebou SSSR, jehož Car-bomb dosáhla síly 50 000 kilotun. Zdroj: Nuclear Weapons Frequently Asked Questions. NuclearWeaponArchive.org [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z:

<http://nuclearweaponarchive.org/Nwfaq/Nfaq1.html#nfaq1.3>.

<http://nuclearweaponarchive.org/Nwfaq/Nfaq1.html#nfaq1.3>.

explozi velmi nízké číslo.²¹ I tak šlo o významné ohrožení mezinárodní bezpečnosti. Každý test jaderné technologie pro vojenské účely zvyšuje napětí v daném regionu a i přes případný neúspěch posouvá jaderný program dále. Rada bezpečnosti proto musela jakožto orgán OSN nesoucí odpovědnost za udržování mezinárodního míru a bezpečnosti na tento test reagovat.

Rezoluce č. 1718 vyzvala KLDL, aby se bezpodmínečně vzdala svých jaderných zbraní i budoucích testů a začala znovu vyjednávat v rámci šestistranných rozhovorů, vrátila se k NPT a zajistila přístup inspektorů z MAAE. Rezolucí byl také vytvořen sankční režim, který stanovuje členským státům OSN tyto povinnosti:²²

- bránit exportu i importu většiny zbraní a náhradních dílů z KLDL
- zákaz dovozu veškerého luxusního zboží do KLDL
- zmrazit veškeré finanční zdroje osob, které Rada bezpečnosti identifikovala jako osoby napojené na jaderný program KLDL, těmto osobám a jejich rodinným příslušníkům je také zakázáno cestovat
- podílet se v rámci prevence na inspekci zásilek do a z KLDL

Zejména poslední zmíněný bod byl však ohniskem sporů mezi stálými členy Rady. ČLR i Rusko už při samotném jednání vyjádřily obavy, že by inspekční režim mohl způsobit konflikt se severokorejským námořnictvem a nikdy ho nezačaly plně uplatňovat.²³

Rezoluce dále stanovila, že se finanční sankce z humanitárních důvodů nebudou týkat finančních zdrojů určených na zajištění základních potřeb obyvatelstva (potravin, léky, splácení půjček, placení pojištění,...) a zřídila sankční výbor s pravomocí určovat zboží, na které se sankce vztahují.

V roce 2007 se mocnostem podařilo přesvědčit KLDL, aby se vrátila k šestistranným rozhovorům, při kterých byla vytvořena dohoda o uzavření všech zařízení spojených s jaderným programem.²⁴ Seznam těchto zařízení, který KLDL dodala, byl však podle zbylých stran nekompletní, nikdy proto nedošlo k dodání slíbené rozvojové pomoci a i přes pozdější snahy pokračovat ve zmíněném formátu vyjednávání se již strany po tomto neúspěchu ke společnému stolu znovu neposadily.²⁵

3.2 Rezoluce č. 1874

V roce 2009 KLDL upozornila zbytek světa, že se chystá vystřelit na oběžnou dráhu vlastní satelit. Mezinárodní společenství vládu kvůli obavám z testu další balistické rakety varovalo, aby tak nečinila, ale k testu, který skončil selháním rakety, přesto došlo. Rada bezpečnosti na tento pokus reagovala přijetím předsednického prohlášení, ve kterém vyzývá KLDL, aby se vzdala jakýchkoliv dalších pokusů

²¹ ZHAO, Lian-Feng. Regional Seismic Characteristics of the 9 October 2006 North Korean Nuclear Test [online]. [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.bssaonline.org/content/98/6/2571.short>.
<http://www.bssaonline.org/content/98/6/2571.short>.

²² Resolution 1718. In: UNSC, 2006. Dostupné také z:

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1718\(2006\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1718(2006)).

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1718\(2006\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1718(2006)).

²³ SECURITY COUNCIL CONDEMNS NUCLEAR TEST BY DEMOCRATIC PEOPLE'S REPUBLIC OF KOREA, UNANIMOUSLY ADOPTING RESOLUTION 1718 [online]. 2006 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.un.org/press/en/2006/sc8853.doc.htm>.

<http://www.un.org/press/en/2006/sc8853.doc.htm>.

²⁴ Second-Phase Actions for the Implementation of the Joint Statement [online]. 2007 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: http://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/n_korea/6party/action0710.html.

http://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/n_korea/6party/action0710.html.

²⁵ Korea North Country Study Guide. Int'l Business Publications, Inc, 2015, s. 58-59. ISBN 9781433027802.

o testování balistických raket, a žádá sankční výbor, aby znovu zvážil rozšíření seznamu sankcionovaného zboží.²⁶

Krátce po tomto prohlášení přistoupila KLDŘ k dalšímu jadernému testu, který dle odhadů dosáhl síly 2,35 kilotun, což svědčí o výrazném zdokonalení technologie.²⁷ Existují však také spekulace, že šlo jen o fingovanou jadernou zkoušku, jelikož žádný z okolních států nezachytil po testu radioaktivní částice, což však mohlo být způsobeno i tím, že se test odehrál dostatečně hluboko v podzemí. Na takovém scénáři ostatně panuje mezinárodní konsenzus a schopnost utajit jaderný test je považována za velmi nebezpečnou výhodu pro vládnoucí režim.²⁸ KLDŘ test označila za úspěšný a zdůraznila, že jaderný program buduje pouze jako prostředek sebeobranu.²⁹

Rada bezpečnosti přijala v reakci na tento test rezoluci č. 1874, ve které znovu vyzvala KLDŘ, aby se vrátila k vyjednávání a vzdala se jaderných i balistických testů. Součástí pochopitelně bylo také přitvrzení sankčního režimu. Státům OSN byla rozšířena pravomoc kontrolovat veškerou nákladní dopravu spojenou s KLDŘ a nově také mohly začít zboží spojené s jaderným programem ničit.³⁰ Rezolucí bylo dále zpřísněno zbrojní embargo, které se týkalo všech zbraní s výjimkou ručních, které mohly být do KLDŘ prodávány po informování Rady bezpečnosti. Omezeny byly také půjčky, ty směly státy podle této rezoluce poskytovat výhradně z humanitárních důvodů. Rada bezpečnosti si touto rezolucí navíc zřídila panel expertů podléhající sankčnímu výboru. Ten měl pomoci s kontrolou naplňování rezoluce a také měl připravit návrhy dalšího možného postupu Rady bezpečnosti.³¹

Ač byla rezoluce schválena jednomyslně, neobešla se diskuze bez sporných momentů. Zejména ČLR vyjadřovala obavy, aby sankční režim neohrozil další ekonomický rozvoj KLDŘ, a požadovala po ostatních zemích, aby začaly dávat před zpřísněním sankčního režimu přednost vyjednávání. Společně s Ruskem navíc ČLR připomněla své obavy z kontrol plavidel KLDŘ a vyzvala ostatní státy, aby se při těchto prohlídkách vyvarovaly použití násilí.³²

KLDŘ rezoluci označila za vyhlášení války a oznámila, že hodlá v jaderném i balistickém programu pokračovat, aby si zajistila svou suverenitu. Ministerstvo zahraničí navíc zdůraznilo, že KLDŘ o vývoj zbraní hromadného ničení nestojí, ale byla k němu donucena agresivní politikou USA a Japonska.³³

²⁶ Statement by the President of the Security Council 2009/7: 13 April 2009. Dostupné také z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PRST/2009/7.

http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PRST/2009/7.

²⁷ZHAO, Lian-Feng. Yield Estimation of the 25 May 2009 North Korean Nuclear Explosion. In: BSSA [online]. 2009 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z:

<http://www.bssaonline.org/content/102/2/467.abstract?sid=7c769220-2dfc-45b2-96d7-73fef9aa8d48>. <http://www.bssaonline.org/content/102/2/467.abstract?sid=7c769220-2dfc-45b2-96d7-73fef9aa8d48>.

²⁸ CLERY, Daniely. Verification Experts Puzzled Over North Korea's Nuclear Test. In: Science [online]. AAAS, 2009 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z:

<http://science.sciencemag.org/content/324/5934/1499.1.summary>.

<http://science.sciencemag.org/content/324/5934/1499.1.summary>.

²⁹ North Korea conducts nuclear test. In: BBC News [online]. 2009 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z:

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8066615.stm>. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8066615.stm>.

³⁰ Proti tomuto opatření znovu vyslovila výhrady ČLR. Čínská velvyslankyně při OSN zdůraznila, že této pravomoci by státy měly využívat pouze přiměřeně a bez využití násilí.

³¹ Resolution 1874. In: UNSC, 2009. Dostupné také z:

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1874\(2009\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1874(2009)).

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1874\(2009\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1874(2009)).

³² Security Council: 6141st meeting. UNSC [online]. 2009 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z:

http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.6141.

http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.6141.

³³ TEXT: North Korea's reply to U.N. sanctions for nuclear test [online]. 2009 [cit. 2016-07-21].

Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-korea-north-text-idUSTRE55CoKV20090613>.

<http://www.reuters.com/article/us-korea-north-text-idUSTRE55CoKV20090613>.

3.3 Jaderný a balistický program za vlády Kim Čong-una

Novou nadějí na návrat k vyjednávání o denuklearizaci pak přinesla až smrt Kim Čong-ila a nástup jeho syna Kim Čong-una v prosinci 2011. KLDŘ po těchto událostech oznámila uzavření centra ve městě Yongbyon, pozvala do země inspektory MAAE a přislíbila, že nebude provádět žádné další jaderné a balistické testy, pokud USA setrvají v produktivních bilaterálních rozhovorech a poskytnou zemi potravinovou pomoc.³⁴ Slibný vývoj však i v tomto případě ukončilo další porušení rezolucí Rady bezpečnosti, když se v dubnu 2012 KLDŘ znovu pokusila vystřelit na oběžnou dráhu vlastní satelit.³⁵

V prosinci pak přišel další test balistické rakety dlouhého doletu, která poprvé dokázala vynést na oběžnou dráhu satelit KLDŘ, který však nikdy nezačal vysílat žádný signál.³⁶ Mnohem důležitější ovšem bylo, že země tímto úspěchem demonstrovala kvalitu vlastních raketových nosičů. Rada bezpečnosti tento test odsoudila rezolucí č. 2087, ve které však zároveň připomněla, že plně respektuje právo všech států na průzkum vesmíru, pokud tím neodporují mezinárodnímu právu včetně platných rezolucí Rady.³⁷

Další zpřísnění sankcí přišlo po třetím jaderném testu v únoru 2013. Odhady síly tohoto výbuchu se zásadně rozcházel, pohybovaly se mezi 6 a 40 kilotunami. Takto široké rozpětí přirozeně komplikovalo odhadování skutečných možností jaderného programu KLDŘ.³⁸ Stejně jako při předchozím testu se navíc (na rozdíl od toho prvního) nepodařilo okolním státům zachytit radioaktivní částice a dodnes proto není možné spolehlivě říci, zda KLDŘ nezačala pro jaderný program vedle plutonia využívat také obohacený uran.³⁹ Země má přitom bohaté zásoby uranové rudy, a pokud by ovládla náročný proces obohacování uranu, vyřešila by tím potenciální problém s dovozem plutonia ze zahraničí po vyčerpání jeho domácích zásob. Transport uranu je navíc v porovnání s plutoniem výrazně jednodušší, což by umožňovalo jeho případný prodej do zahraničí.⁴⁰

Rezolucí č. 2094 Rada bezpečnosti znovu zpřísnila podmínky pro KLDŘ a posílila pravomoci členských států při jejich vymáhání. Těm tak bylo nově umožněno kontrolovat nejen náklad směřující do nebo ze země, ale také veškerý náklad, který má původ nebo cíl v KLDŘ a přes území dané země je pouze transportovaný. V případě, že má země opodstatněné podezření, že daný přepravní prostředek

³⁴ MYERS, Steven Lee a Choe SANG-HUN. North Koreans Agree to Freeze Nuclear Work; U.S. to Give Aid. *The New York Times* [online]. 2012 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2012/03/01/world/asia/us-says-north-korea-agrees-to-curb-nuclear-work.html>.

³⁵ ALLEN, Vicky (ed.). US stops food aid to North Korea after missile launch [online]. 2012 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-usa-korea-aid-idUSBRE83CoZD20120413>.
<http://www.reuters.com/article/us-usa-korea-aid-idUSBRE83CoZD20120413>.

³⁶ TALMADGE, Eric. Crippled NKorean probe could orbit for years [online]. 2012 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: http://bigstory.ap.org/article/crippled-nkorean-probe-could-orbit-years?goback=.gde_3433693_member_197139555.
http://bigstory.ap.org/article/crippled-nkorean-probe-could-orbit-years?goback=.gde_3433693_member_197139555.

³⁷ Resolution 2087. In: UNSC, 2013. Dostupné také z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2087\(2013\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2087(2013)).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2087\(2013\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2087(2013)).

³⁸ Estimates differ on size of N.K. blast. *The Korea Herald* [online]. 2013 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20130214000765>.
<http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20130214000765>.

³⁹ North Korea nuclear test: No radiation detected. *BBC News* [online]. 2013 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-asia-21455080>.
<http://www.bbc.com/news/world-asia-21455080>.

⁴⁰ FISHER, Max. Why it's so hard to tell if North Korea used a plutonium or (much scarier) uranium bomb. *The Washington Post* [online]. 2013 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2013/02/12/why-its-so-hard-to-tell-if-north-korea-used-a-plutonium-or-much-scarier-uranium-bomb/>.
<https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2013/02/12/why-its-so-hard-to-tell-if-north-korea-used-a-plutonium-or-much-scarier-uranium-bomb/>.

transportuje součástky pro jaderný či balistický program KLCDR, je oprávněna tomuto dopravnímu prostředku znemožnit vstup do země.⁴¹

3.4 Testování v roce 2016 a rezoluce č. 2270

Další zvýšení hrozby pro mezinárodní bezpečnost přišlo v lednu 2016, kdy KLCDR provedla další jaderný test a pochlubila se, že šlo o úspěšnou zkoušku vodíkové bomby^{42,43}. Faktem však je, že naměřené zemětřesení vyvolané touto zkouškou odpovídalo předchozímu testu a ten měl tedy zhruba stejnou sílu jako výbuch z roku 2013. To by naznačovalo, že šlo buďto o nepovedenou zkoušku vodíkové bomby, nebo o jadernou bombu doplněnou také o izotopy vodíku. Bez součinnosti KLCDR a bez zachycení radiace je přitom prakticky nemožné určit, o který z těchto typů jde. Rozdíl je přitom zcela zásadní, podle počítačových simulací by totiž funkční vodíková bomba mohla při útoku na Soul přinést až 1,65 milionů obětí zatímco jaderná bomba s izotopy vodíků by způsobila smrt 270 tisíc lidí.⁴⁴

Měsíc po tomto testu přišlo na řadu také vypuštění druhého satelitu KLCDR, které je považováno za další test balistické rakety Taepodong-2 nesoucí pro účely vesmírného programu název Unha. Většina expertů se ovšem shoduje, že s touto zastaralou raketou nemá KLCDR šanci zasáhnout USA a další podobně vzdálené cíle a tudíž je země stále od získání skutečné mezikontinentální rakety vzdálená několik let.⁴⁵

V reakci na oba testy přijala Rada bezpečnosti rezoluci č. 2270. Zástupci všech států se v debatě nad tímto dokumentem shodli, že jde o jednu z nejtvrdějších rezolucí v historii Rady bezpečnosti, a vyjadřovali naději, že upravený sankční režim konečně donutí KLCDR vrátit se zpět k vyjednávání o denuklearizaci.⁴⁶

Tato rezoluce klade na státy OSN tyto požadavky:⁴⁷

- kontrolovat veškerý náklad z a do KLCDR transportovaný přes jejich území jakoukoliv cestou
- zakázat pronájem či nájem vodních i vzdušných plavidel pod svou vlajkou vládě KLCDR i subjektům napomáhajícím k obcházení sankcí
- zakázat vlastním státním příslušníkům registrovat plavidla v KLCDR a pod její vlajkou

⁴¹ Resolution 2094. In: UNSC, 2013. Dostupné také z:

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2094\(2013\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2094(2013)).

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2094\(2013\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2094(2013)).

⁴² Označení pro výrazně silnější typ bomby, která na rozdíl od bomb, které označujeme jako jaderné, nevyužívá štěpení, ale termonukleární fúzi. Takovým typem bomby byla i Car-bomb, nejsilnější otestovaná bomba v historii, která patřila SSSR. Více zde: <http://www.livescience.com/53280-hydrogen-bomb-vs-atomic-bomb.html>. <http://www.livescience.com/53280-hydrogen-bomb-vs-atomic-bomb.html>.

⁴³ North Korea says it tested hydrogen bomb. NK News [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z:

<http://www.nknews.org/2016/01/north-korea-says-it-tested-hydrogen-bomb/>.

<http://www.nknews.org/2016/01/north-korea-says-it-tested-hydrogen-bomb/>.

⁴⁴ FAITH, Ryan. Yes, North Korea Probably Seste dan H-Bomb — Just Not the Kind You're Thinking Of. Vice News [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <https://news.vice.com/article/yes-north-korea-probably-tested-an-h-bomb-just-not-the-kind-youre-thinking-of>.

<https://news.vice.com/article/yes-north-korea-probably-tested-an-h-bomb-just-not-the-kind-youre-thinking-of>.

⁴⁵ KIM, Jack a David BRUNNSTORM. North Korea turns to 'old workhorse' rocket to repeat past success. Reuters UK [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://uk.reuters.com/article/uk-northkorea-satellite-technology-idUKKCNoVlOm7>. <http://uk.reuters.com/article/uk-northkorea-satellite-technology-idUKKCNoVlOm7>.

⁴⁶ Security Council Imposes Fresh Sanctions on Democratic People's Republic of Korea, Unanimously Adopting Resolution 2270. UN.org [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z:

<http://www.un.org/press/en/2016/sc12267.doc.htm>.

<http://www.un.org/press/en/2016/sc12267.doc.htm>.

⁴⁷ Resolution 2270. In: UNSC, 2016. Dostupné také z:

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2270\(2016\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2270(2016)).

[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2270\(2016\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2270(2016)).

- zakázat uskutečnění cesty všem letadlům či lodím, které by převážely zboží, na které se vztahuje sankční režim
- zakazuje se prodávat či nakupovat z KLCDR uhlí, železo, železnou rudu, zlato, titanovou rudu a další vzácné minerály
- předcházet prodeji leteckých paliv do KLCDR bez ohledu na to, zda pochází přímo z daného státu či z jiné země
- vyhostit diplomaty, vládní představitele a další státní příslušníky KLCDR, kteří se podíleli na porušování příslušných rezolucí
- předcházet vzdělávání občanů KLCDR v oblastech, které by mohly napomoci jadernému či balistickému programu

I přes v zásadě bezproblémové schválení rezoluce však debata nebyla zcela bezkonfliktní. Zástupci Ruska a ČLR v ní totiž upozornili USA a jejich spojence, aby se vyvarovali zneužití situace k ospravedlnění rozmístění protiraketového systému THAAD v Korejské republice a nenarušovali tak bezpečnostní zájmy dalších aktérů v regionu a v důsledku ještě více nekomplikovali již tak vážnou situaci.⁴⁸ USA však v červenci i přes tato varování na žádost Korejské republiky k rozmístění raket přistoupily.⁴⁹

4 Postoj KLCDR

Mezinárodnímu společenství se jaderný program KLCDR dlouho jevil pouze jako nátlakový prostředek k dosahování dílčích cílů jako získání potravinové či energetické pomoci nebo k navázání diplomatických styků. V posledních měsících se však všeobecné mínění přiklání spíše k tomu, že KLCDR opravdu usiluje o získání jaderných zbraní a balistických raket, které by umožnily útok na libovolný stát, čemuž napovídá zrychlující se tempo testování a jeho zjevné pokroky. To by ovšem znamenalo nemožnost pokračovat v rozhovorech o úplné denuklearizaci Korejského poloostrova výměnou za různé formy pomoci či za ústupky ze sankcí Rady bezpečnosti.

Na sedmém kongresu Korejské strany práce se v tomto smyslu ve svém projevu vyjádřil také její vůdce Kim Čong-un.⁵⁰ Ten od svého nástupu razí takzvanou politiku byongjin, která je založena na simultánním rozvoji hospodářství a jaderných zbraní.⁵¹ V projevu také zaznělo, že KLCDR je zodpovědnou jadernou velmocí, která svých jaderných zbraní využije pouze v případě, že se sama stane obětí agrese jiného státu. Kim Čong-un také odmítl možnost, že by se KLCDR mohla vzdát svých jaderných zbraní, pokud tak nejprve neučiní ostatní jaderné velmoci. Z těchto slov v kontextu činů režimu vyvozuje velká část expertů na KLCDR, že tlak vytvářený na tuto zemi se záměrem dotlačit ji k denuklearizaci nebude mít zamýšlené důsledky.⁵²

Naděje na vyjednávání v dlouhodobém horizontu naopak dává takzvaná generace Jangmadang. Ta vyrostla v období hladomoru v 90. letech, a je proto zvyklá

⁴⁸ Security Council: 7638th meeting. UNSC [online]. 2016 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.7638.

http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.7638.

⁴⁹ KIM, Jack. South Korea, U.S. to deploy THAAD missile defense, drawing China rebuke. Reuters [online]. 2016 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-southkorea-usa-thaad-idUSKCN0ZOo84>. <http://www.reuters.com/article/us-southkorea-usa-thaad-idUSKCN0ZOo84>.

⁵⁰ Kim Jong Un's Speeches at the 7th Workers' Party Congress [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://goo.gl/F3OSWQ>. <http://goo.gl/F3OSWQ>.

⁵¹ PEARSON, James. North Korea leader Kim sets five-year economic plan, vows nuclear restraint. Reuters [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-northkorea-congress-idUSKCN0XYoQB>. <http://www.reuters.com/article/us-northkorea-congress-idUSKCN0XYoQB>.

⁵² BLINKA, Jan. Jak číst sedmý kongres Korejské strany práce? IIR.cz [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.iir.cz/article/jak-cist-sedmy-kongres-korejske-strany-prace>. <http://www.iir.cz/article/jak-cist-sedmy-kongres-korejske-strany-prace>.

obchodovat na černém trhu, který údajně tvoří až 50 % severokorejského HDP, což této generaci umožnilo žít život méně závislý na vládní straně,⁵³ a měla by proto být schopná formulovat své požadavky na liberalizaci režimu.⁵⁴ Vládní elita si je ovšem těchto společenských změn vědoma a snaží se černý trh dostat pod kontrolu liberalizací oficiálního trhu, což je onou druhou větví politiky byongjin vedle vývoje zbraní hromadného ničení. Svou vlastní pozici si pak Kim Čong-un upevňuje častými popravami svých blízkých spolupracovníků.⁵⁵

5 Motivace k řešení problému

Ani přes zdánlivou nemožnost denuklearizace Korejského poloostrova nemůže mezinárodní společenství na tento cíl rezignovat. Pokud by tak Rada bezpečnosti učinila, vyslala by do světa zprávu, že světové velmoci tolerují porušování svých rezolucí a rezignují na plnění svých povinností, což by mohlo vytvořit nebezpečný precedent vedoucí k oslabení pozice OSN.

Motivací k tlaku na denuklearizaci je přirozeně také potřeba zajistit stabilitu regionu, která je ohrožována nejen každým dalším jaderným testem KLDŘ, ale také každým defenzivním tahem jejich oponentů, jako je rozmísťování nových zbraní či pořádání vojenských cvičení.

Nevyzpytatelná země s jadernými zbraněmi a potenciálně nestabilní vládou je však samozřejmě nebezpečím nejen pro okolní státy, ale pro celé mezinárodní společenství. Hrozba navíc neustále narůstá s tím, jak KLDŘ své zbraně zdokonaluje a přibližuje se tak situaci, kdy by mohla být schopná zasáhnout i země na opačné straně planety.

Hrozbu pro světovou bezpečnost představuje také potenciální spolupráce KLDŘ s jinými totalitními státy či extrémistickými skupinami, a to zejména na Blízkém východě, kde je díky nerostnému bohatství k dispozici dostatek finančních zdrojů na případný nákup jaderných zbraní či balistických raket.⁵⁶ K prohloubení těchto obav přispívají také mnohé zdokumentované případy podobných obchodů z minulosti, ke kterým docházelo například v Sýrii⁵⁷ či Íránu⁵⁸.

⁵³ GA YOUNG, Kim a Kim CHAE HWAN. North Korea's 'jangmadang generation' questions the necessity of the Party Congress. Daily NK [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z:

<http://www.dailynk.com/english/read.php?num=13890&catald=nko1500>.

<http://www.dailynk.com/english/read.php?num=13890&catald=nko1500>.

⁵⁴ HA-YOUNG, Choi. Will North Korea's 'in-betweeners' be the generation to disrupt the regime? The Guardian [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z:

<https://www.theguardian.com/world/2015/aug/21/north-korea-in-between-kim-jong-un>.

<https://www.theguardian.com/world/2015/aug/21/north-korea-in-between-kim-jong-un>.

⁵⁵ PEARSON, James. North Korea executes defence chief with an anti-aircraft gun: South Korea agency. Reuters [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-northkorea-purge-idUSKBN0NY01J20150513>. <http://www.reuters.com/article/us-northkorea-purge-idUSKBN0NY01J20150513>.

⁵⁶ HIRSH, Michael. Hillary Clinton's North Korea problem. Politico [online]. 2016 [cit. 2016-07-21].

Dostupné z: <http://www.politico.eu/article/hillary-clinton-north-korea-problem-kim-jong-un-united-states-nuclear-weapons/>. <http://www.politico.eu/article/hillary-clinton-north-korea-problem-kim-jong-un-united-states-nuclear-weapons/>.

⁵⁷ Israel 'warned US about North Korea-Syria link'. The Daily Star Lebanon [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://goo.gl/uYlwro>. <http://goo.gl/uYlwro>.

⁵⁸ COUGHLIN, Con. N Korea helping Iran with nuclear testing. The Telegraph [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/1540429/N-Korea-helping-Iran-with-nuclear-testing.html>. <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/1540429/N-Korea-helping-Iran-with-nuclear-testing.html>.

6 Závěr

KLDR se ve svých jaderných pokusech zřejmě dostala dále, než mezinárodní společenství očekávalo. Díky tomuto pokroku se zemi podařilo znovu zajistit svou bezpečnost, která byla narušená ztrátou spojenců v 90. letech. Pokrok ve vývoji je pak také jedním ze základních prvků legitimizace režimu v očích severokorejské veřejnosti a je proto vysoce nepravděpodobné, že by se země v této situaci svých jaderných zbraní vzdala.

Pokud je však dosažení cíle na denuklearizaci Korejského poloostrova diplomatickou cestou nedosažitelné, budou muset členové Rady bezpečnosti znovu zvážit strategii, kterou vůči severokorejskému jadernému programu dosud uplatňovali.

Otázky pro stanoviska

1. Jaký je vztah vašeho státu k severokorejskému režimu?
2. Má váš stát nějaký (i skrytý) zájem na pokračování jaderného programu KLDR?
3. Jak si váš stát představuje podobu vývoje na Korejském poloostrově v případě pádu režimu?
4. Jaký je vztah vašeho státu k dalším mocnostem v regionu (Japonsko, Korejská republika, Čína)?

Otázky pro jednání

1. Měly by sankce donutit KLDR ke vzdání se jaderných zbraní, nebo by měly pouze zkomplikovat jejich vývoj?
2. Jak zajistit funkčnost sankcí a zároveň příliš nepoškodit civilní obyvatelstvo?
3. Nalezení dohody ohledně protiraketových systémů na Korejském poloostrově

Doporučené rozšiřující zdroje

Přehled významných dokumentů OSN týkajících se KLDL

Významné dokumenty včetně přijatých rezolucí a zápisů z jednání na jednom místě.
<http://www.securitycouncilreport.org/un-documents/dprk-north-korea/>

MAAE a KLDL: Chronologie klíčových událostí

Přehled významných milníků ve vztahu KLDL a MAAE.
<https://www.iaea.org/newscenter/focus/dprk/chronology-of-key-events>

Jak číst sedmý kongres Korejské strany práce?

Článek analytika AMO Jana Blinky, který upozorňuje na racionalitu severokorejské politiky.
<http://www.iir.cz/article/jak-cist-sedmy-kongres-korejske-strany-prace>

KLDL chce posilovat svůj jaderný arzenál

Analytik AMO Michal Vodrážka vysvětluje v ČT24 posun severokorejských priorit po úspěšných testech jaderných zbraní a balistických raket
<http://www.amo.cz/kldr-chce-posilovat-svuj-jaderny-arzenal/>

North Korea: UN investigator outlines 15-point plan to deal with Kim Jong-un

Návrhy Michaela Kirbyho zabývajícího se porušováním lidských práv v KLDL, jak dále postupovat ve vztahu k této zemi.
<https://www.theguardian.com/world/2016/mar/17/north-korea-existential-threat-michael-kirby-un-human-rights>

What to Do About North Korea

Americký generál B. B. Bell, diplomat Chris Hill (podílející se na šestistranných rozhovorech) a analytik se zaměřením na Koreu Scott Snyder diskutují nejen o americké politice vůči KLDL, ale také o jejím stavu a možném dalším vývoji.
<http://www.cfr.org/north-korea/do-north-korea/p36749>

North Korea's nuclear programme: How advanced is it?

Článek BBC shrnující vše, co je známo o pokročilosti jaderného programu KLDL.
<http://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-11813699>

Chronology of U.S.-North Korean Nuclear and Missile Diplomacy

Shrnutí dosavadního diplomatického úsilí od roku 1985 na pozadí americké politiky.
<http://www.armscontrol.org/factsheets/dprkchron>

Seznam použitých zdrojů

ALLEN, Vicky (ed.). US stops food aid to North Korea after missile launch [online]. 2012 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-usa-korea-aid-idUSBRE83CoZD20120413>. <http://www.reuters.com/article/us-usa-korea-aid-idUSBRE83CoZD20120413>.

BAJORIA, Jayshree a XU Beina. The Six Party Talks on North Korea's Nuclear Program. Council on Foreign Relations [online]. 2013 [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <http://www.cfr.org/proliferation/six-party-talks-north-koreas-nuclear-program/p13593>. <http://www.cfr.org/proliferation/six-party-talks-north-koreas-nuclear-program/p13593>.

BLINKA, Jan. Jak číst sedmý kongres Korejské strany práce? IIR.cz [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.iir.cz/article/jak-cist-sedmy-kongres-korejske-strany-prace>. <http://www.iir.cz/article/jak-cist-sedmy-kongres-korejske-strany-prace>.

CLERY, Daniely. Verification Experts Puzzled Over North Korea's Nuclear Test. In: Science [online]. AAAS, 2009 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://science.sciencemag.org/content/324/5934/1499.1.summary>. <http://science.sciencemag.org/content/324/5934/1499.1.summary>.

COUGHLIN, Con. N Korea helping Iran with nuclear testing. The Telegraph [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/1540429/N-Korea-helping-Iran-with-nuclear-testing.html>. <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/1540429/N-Korea-helping-Iran-with-nuclear-testing.html>.

EBERSTADT, Nick. The end of North Korea. Washington, D.C.: AEI Press, 1999. ISBN 08-447-4088-8.

FAITH, Ryan. Yes, North Korea Probably Tested an H-Bomb—Just Not the Kind You're Thinking Of. Vice News [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <https://news.vice.com/article/yes-north-korea-probably-tested-an-h-bomb-just-not-the-kind-youre-thinking-of>. <https://news.vice.com/article/yes-north-korea-probably-tested-an-h-bomb-just-not-the-kind-youre-thinking-of>.

FISHER, Max. Why it's so hard to tell if North Korea used a plutonium or (much scarier) uranium bomb. The Washington Post [online]. 2013 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2013/02/12/why-its-so-hard-to-tell-if-north-korea-used-a-plutonium-or-much-scarier-uranium-bomb/>. <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2013/02/12/why-its-so-hard-to-tell-if-north-korea-used-a-plutonium-or-much-scarier-uranium-bomb/>.

GA YOUNG, Kim a Kim CHAE HWAN. North Korea's 'jangmadang generation' questions the necessity of the Party Congress. Daily NK [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.dailynk.com/english/read.php?num=13890&catald=nko1500>. <http://www.dailynk.com/english/read.php?num=13890&catald=nko1500>.

HA-YOUNG, Choi. Will North Korea's 'in-betweeners' be the generation to disrupt the regime? The Guardian [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/aug/21/north-korea-in-between-kim-jong-un>. <https://www.theguardian.com/world/2015/aug/21/north-korea-in-between-kim-jong-un>.

HIRSH, Michael. Hillary Clinton's North Korea problem. Politico [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.politico.eu/article/hillary-clinton-north->

korea-problem-kim-jong-un-united-states-nuclear-weapons/
<http://www.politico.eu/article/hillary-clinton-north-korea-problem-kim-jong-un-united-states-nuclear-weapons/>.

JAE-BONG, Lee. US Deployment of Nuclear Weapons in 1950s South Korea & North Korea's Nuclear Development: Toward Denuclearization of the Korean Peninsula. In: *The Asia-Pacific Journal* [online]. [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://apjff.org/-Lee-Jae-Bong/3053/article.html>. <http://apjff.org/-Lee-Jae-Bong/3053/article.html>.

KIM, Jack a BRUNNSTORM, David. North Korea turns to 'old workhorse' rocket to repeat past success. *Reuters UK* [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://uk.reuters.com/article/uk-northkorea-satellite-technology-idUKKCN0VIoM7>. <http://uk.reuters.com/article/uk-northkorea-satellite-technology-idUKKCN0VIoM7>.

KIM, Jack. South Korea, U.S. to deploy THAAD missile defense, drawing China rebuke. *Reuters* [online]. 2016 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-southkorea-usa-thaad-idUSKCN0ZOo84>. <http://www.reuters.com/article/us-southkorea-usa-thaad-idUSKCN0ZOo84>.

MIZOKAMI, Kyle. 3 Ways China and Japan Could Go to War. *The National Interest* [online]. 2015 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://nationalinterest.org/feature/3-ways-china-japan-could-go-war-13202>. <http://nationalinterest.org/feature/3-ways-china-japan-could-go-war-13202>.

MYERS, Steven Lee a Choe SANG-HUN. North Koreans Agree to Freeze Nuclear Work; U.S. to Give Aid. *The New York Times* [online]. 2012 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2012/03/01/world/asia/us-says-north-korea-agrees-to-curb-nuclear-work.htm>. <http://www.nytimes.com/2012/03/01/world/asia/us-says-north-korea-agrees-to-curb-nuclear-work.htm>.

PEARSON, James. North Korea executes defence chief with an anti-aircraft gun: South Korea agency. *Reuters* [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-northkorea-purge-idUSKBNoNY01J20150513>. <http://www.reuters.com/article/us-northkorea-purge-idUSKBNoNY01J20150513>.

PEARSON, James. North Korea leader Kim sets five-year economic plan, vows nuclear restraint. *Reuters* [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-northkorea-congress-idUSKCN0XYoQB>. <http://www.reuters.com/article/us-northkorea-congress-idUSKCN0XYoQB>.

TALMADGE, Eric. Crippled NKorean probe could orbit for years [online]. 2012 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: http://bigstory.ap.org/article/crippled-nkorean-probe-could-orbit-years?goback=.gde_3433693_member_197139555. http://bigstory.ap.org/article/crippled-nkorean-probe-could-orbit-years?goback=.gde_3433693_member_197139555.

ZHAO, Lian-Feng. Regional Seismic Characteristics of the 9 October 2006 North Korean Nuclear Test [online]. [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.bssaonline.org/content/98/6/2571.short>. <http://www.bssaonline.org/content/98/6/2571.short>.

ZHAO, Lian-Feng. Yield Estimation of the 25 May 2009 North Korean Nuclear Explosion. In: *BSSA* [online]. 2009 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.bssaonline.org/content/102/2/467.abstract?sid=7c769220-2dfc-45b2-96d7-73fef9aa8d48>. <http://www.bssaonline.org/content/102/2/467.abstract?sid=7c769220-2dfc-45b2-96d7-73fef9aa8d48>.

Estimates differ on size of N.K. blast. The Korea Herald [online]. 2013 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20130214000765>.

Israel 'warned US about North Korea-Syria link'. The Daily Star Lebanon [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://goo.gl/uYlwro>. <http://goo.gl/uYlwro>.

Japan-DPRK Relations. GlobalSecurity.org [online]. [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.globalsecurity.org/military/world/japan/forrel-dprk.htm>.
<http://www.globalsecurity.org/military/world/japan/forrel-dprk.htm>.

Joint Statement of the Fourth Round of the Six-Party Talks. In: 2005. Dostupné také z: <http://www.state.gov/p/eap/regional/c15455.htm>.
<http://www.state.gov/p/eap/regional/c15455.htm>.

Kim Jong Un's Speeches at the 7th Workers' Party Congress [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://goo.gl/F3OSWQ>. <http://goo.gl/F3OSWQ>.

Korea, Democratic People's Republic (DPRK): Threats to Food Security. In: World Food Programme [online]. [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.wfp.org/countries/korea-democratic-peoples-republic-dprk/overview>.

Korea North Country Study Guide. Int'l Business Publications, Inc, 2015, s. 58-59. ISBN 9781433027802.

North Korea conducts nuclear test. In: BBC News [online]. 2009 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8066615.stm>.
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/8066615.stm>.

North Korea nuclear test: No radiation detected. BBC News [online]. 2013 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-asia-21455080>.
<http://www.bbc.com/news/world-asia-21455080>.

North Korea's reply to U.N. sanctions for nuclear test [online]. 2009 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-korea-north-text-idUSTRE55CoKV20090613>. <http://www.reuters.com/article/us-korea-north-text-idUSTRE55CoKV20090613>.

North Korea says it tested hydrogen bomb. NK News [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.nknews.org/2016/01/north-korea-says-it-tested-hydrogen-bomb/>. <http://www.nknews.org/2016/01/north-korea-says-it-tested-hydrogen-bomb/>.

North Korea warned about missile. BBC News [online]. 2006 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/5091702.stm>.
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/5091702.stm>.

North Korea Yongbyon nuclear site 'in operation'. In: BBC News [online]. Asia, 2015 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-asia-34254634>

Nuclear Weapons Frequently Asked Questions. NuclearWeaponArchive.org [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z: <http://nuclearweaponarchive.org/Nwfaq/Nfaq1.html#nfaq1.3>.
<http://nuclearweaponarchive.org/Nwfaq/Nfaq1.html#nfaq1.3>.

Nuclear Weapons Program. GlobalSecurity.org [online]. [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.globalsecurity.org/wmd/world/dprk/nuke.htm>.
<http://www.globalsecurity.org/wmd/world/dprk/nuke.htm>.

Second-Phase Actions for the Implementation of the Joint Statement [online]. 2007 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: http://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/n_korea/6party/action0710.html. http://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/n_korea/6party/action0710.html.

Security Council: 6141st meeting. UNSC [online]. 2009 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.6141.
http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.6141.

Security Council: 7638th meeting. UNSC [online]. 2016 [cit. 2016-07-30]. Dostupné z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.7638.
http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.7638.

Security Council Imposes Fresh Sanctions on Democratic People's Republic of Korea, Unanimously Adopting Resolution 2270. UN.org [online]. 2016 [cit. 2016-07-21]. Dostupné z: <http://www.un.org/press/en/2016/sc12267.doc.htm>.

Tensions in the East China Sea. Council on Foreign Relations [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.cfr.org/global/global-conflict-tracker/p32137#!/conflict/tensions-in-the-east-china-sea>.
<http://www.cfr.org/global/global-conflict-tracker/p32137#!/conflict/tensions-in-the-east-china-sea>.

The U.S.-North Korean Agreed Framework at a Glance [online]. 2004 [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <https://www.armscontrol.org/factsheets/agreedframework>.

Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. In: . New York, 1968. Dostupné také z: <http://www.un.org/en/conf/npt/2005/npttreaty.html>.
<http://www.un.org/en/conf/npt/2005/npttreaty.html>.

World Report 2015: North Korea. In: HUMAN RIGHTS WATCH [online]. [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2015/country-chapters/north-korea>.
<https://www.hrw.org/world-report/2015/country-chapters/north-korea>.

Yongbyon (Nyongbyon). GlobalSecurity.org [online]. [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.globalsecurity.org/wmd/world/dprk/yongbyon.htm>.
<http://www.globalsecurity.org/wmd/world/dprk/yongbyon.htm>.

Resolution 1695. In: UNSC, 2006. Dostupné také z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1695\(2006\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1695(2006)).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1695\(2006\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1695(2006)).

Resolution 1718. In: UNSC, 2006. Dostupné také z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1718\(2006\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1718(2006)).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1718\(2006\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1718(2006)).

Resolution 1874. In: UNSC, 2008. Dostupné také z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1874\(2009\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1874(2009)).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1874\(2009\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1874(2009)).

Resolution 2087. In: UNSC, 2013. Dostupné také z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2087\(2013\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2087(2013)).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2087\(2013\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2087(2013)).

Resolution 2094. In: UNSC, 2013. Dostupné také z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2094\(2013\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2094(2013)).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2094\(2013\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2094(2013)).

Resolution 2270. In: UNSC, 2016. Dostupné také z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2270\(2016\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2270(2016)).
[http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2270\(2016\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2270(2016)).

Statement by the President of the Security Council 2009/7: 13 April 2009. Dostupné také z: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PRST/2009/7.
http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PRST/2009/7.

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání čtyř klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO, EU a OBSE.

 www.studentsummit.cz	 www.facebook.com/studentsummit
 summit@amo.cz	 www.twitter.com/studentsummit
 www.instagram.com/praguestudentsummit	 www.youtube.com/studentsummitcz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

 +420 224 813 460	 www.facebook.com/AMO.cz
 www.amo.cz	 www.twitter.com/amo_cz
 info@amo.cz	 www.linkedin.com/company/amocz
 Žitná 608/27, 110 00 Praha 1	 www.youtube.com/AMOCz

Autoři

Autor: Pavel Raus

Imprimatur: Jan Papajanovský, Filip Jelínek

Odborná spolupráce: Jan Blinka, Výzkumné centrum AMO

Jazyková úprava: Václav Malina, Vojtěch Vrabec, Jana Fialová

Technická úprava: Petra Hubatková

Background report slouží jako vzdělávací materiál pro žáky středních škol účastnících se Pražského studentského summitu. Všichni partneři projektu jsou uvedeni [zde](#).

Generální partner

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Zastoupení v České republice

OD Komerční banky

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

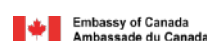
Městská část
Praha
6

US
embassy

STÁLÁ APOŠTOLSKÁ
LEGACE
V PRAZE

Embassy of Canada
Ambassade du Canada

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ